

Dosarul nr. 2-7946/2024
2-24063632-12-2-12062024

H O T Ă R Ă R E
În numele Legii

30 aprilie 2025
Chișinău

mun.

Judecătoria Chișinău (sediul Central)

În componența:

Președintele ședinței, judecător

Vitalie

Stratan

Grefier

Zinaida

Lozan

examinând în sediul instanței, în ședință de judecată publică, cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Sergiu Cotruță în interesele lui Țurcanu Vladimir împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Anticorupție cu privire la compensarea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

La data de 11.06.2024, avocatul Sergiu Cotruță a depus în interesele lui Țurcanu Vladimir în adresa Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) cererea de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Anticorupție cu privire la compensarea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În susținerea cererii de chemare în judecată au fost invocate următoarele circumstanțe:

Țurcanu Vladimir a activat în calitate de ***** al ***** ***** și ***** în perioada ***** - ***** și în calitate de ***** al ***** ***** *****.

În luna august 2016, reclamantul era angajat al Bănc***** în funcția de ***** al ***** ***** ***** *****. Începând cu anul 2010, reclamantul este reprezentantul Bănc***** la ***** , iar din luna ***** a fost aprobat pe un termen de 7 ani, în calitate de membru al *****.

La data de 1 august 2016, Procurorul Andrei Băieșu din cadrul Procuraturii Anticorupție (în continuare „PA”), în temeiul art. 262 alin. (3) al Codului de procedură penală (în continuare „CPP”), a întocmit raportul în vederea înregistrării infracțiunii incriminate de art. 329 alin. (2) lit. b) al Codului penal (în continuare „CP”).

La data de 2 august 2016, PA prin Ordonanță, a pornit urmărirea penală privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) CP (neglijența în serviciu care a provocat alte urmări grave).

La data de 5 august 2016, Organul de Urmărire Penală (în continuare „OUP”) l-a reținut pe Țurcanu Vladimir, recunoscându-l în calitate de bănuít în comiterea infracțiunii de neglijență în serviciu.

La data de 5 august 2016, Procurorul a înaintat lui Țurcanu Vladimir învinuirea privind comiterea infracțiunii de neglijență în serviciu care a provocat alte urmări grave.

La aceeași dată, procurorul a înmănat apărării Ordonanța privind inițierea procedurii privind aplicarea măsurii preventive, sub formă de arest preventiv.

La data de 6 august 2016, procurorul a înaintat Demersul privind emiterea unei încheieri de aplicare a măsurii preventive - arestarea preventivă, pentru o perioadă de 30 de zile. Procurorul și-a motivat solicitarea prin faptul că, există bănuiala rezonabilă că Țurcanu Vladimir a săvârșit infracțiunea, că probele administrate dovedesc vinovăția acestuia, că reclamantul se va eschiva de la urmărirea și pedeapsa penală, că ar putea influența martorii și distruge probele.

La data de 6 august 2016, Judecătoria Buiucani, prin încheierea nr. 14-159/16, a admis demersul acuzării, aplicând în privința învinuitului Țurcanu Vladimir măsura preventivă sub formă de arest preventiv, pe un termen de 25 zile.

Avocatul reclamantului a contestat cu recurs încheierea Judecătorului de instrucție și a solicitat casarea acesteia, emiterea unei noi Decizii, prin care reclamantului să- i fie schimbată măsura preventivă din arest preventiv în liberarea provizorie sub control judiciar cu aplicarea unei sau mai multor obligații prevăzute la art. 191 alin. (3) al CPP.

La data de 11 august 2016, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul declarat de către reclamant și a menținut încheierea Judecătorului de instrucție.

La data de 16 august 2016, apărarea a depus cerere de înlocuire a măsurii preventive sub formă de arest cu cea de liberare provizorie sub control judiciar.

La data de 19 august 2016, Judecătorul de instrucție a emis încheierea nr. 17-10/16, prin care a respins cererea apărătorului ca fiind neîntemeiată.

La data de 22 august 2016, apărarea a contestat cu recurs încheierea judecătorului de instrucție nr. 17-10/16 din 19 august 2016, solicitând casarea acesteia și liberarea provizorie sub control judiciar a învinuitului, cu aplicarea a uneia sau mai multor interdicții prevăzute de art. 191 alin. (3) al CPP.

La data de 24 august 2016, procurorul a depus un demers, prin care a solicitat prelungirea măsurii preventive sub formă de arest preventiv, pentru o perioadă de 30 de zile.

La data de 25 august 2016, Curtea de Apel Chișinău a menținut încheierea judecătorului de instrucție nr. 17-10/16 din 19 august 2016.

La data de 26 august 2016, apărarea a depus cerere de înlocuire a măsurii preventive sub formă de arest cu cea de liberare provizorie sub control judiciar.

La data de 26 august 2016, demersul procurorului a fost admis parțial, iar cererea apărătorului privind liberarea provizorie sub control judiciar a fost respinsă și a fost dispusă înlocuirea măsurii preventive din arest preventiv cu arestul la domiciliu, pe un termen de 30 de zile.

La data de 29 august 2016, apărarea a contestat cu recurs încheierea judecătorului de instrucție nr. 16-244/2016 din 26.08.2016, solicitând casarea acesteia și liberarea provizorie sub control judiciar a învinutului Țurcanu Vladimir cu aplicarea uneia sau mai multor interdicții prevăzute de art. 191 alin. (3) al CPP.

La data de 06 septembrie 2016, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul apărării, menținând încheierea judecătorului de instrucție nr. 16-244/16 din 31.03.2015.

În perioada arestului, reclamantul a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău, în celulă supra-aglomerată, inclusiv în subsol, cu podele de beton, în care se aflau multe persoane, nu era asigurat cu lenjerie de pat și perne, a fost frig și umed, a lipsit chiuveta și apa curgătoare. Mâncarea servită era de calitate foarte rea, insuficientă și nepotrivită pentru consum. Toaleta era fără scaun și nu a fost separată de restul celulei, cauzând un miros neplăcut. Celulele nu aveau acces la lumină naturală și ventilare reală. Pe timp de noapte în celule ardea lumină artificială, care nu putea fi deconectată.

Reclamantul a fost deținut în condiții care i-au provocat suferințe de o intensitate ce depășise nivelul inevitabil de suferință inerent detenției.

Prin încheierea nr. 21ji-1657/19, instanța a constatat faptul că Țurcanu Vladimir a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Prin Decizia Curții de Apel Chișinău nr. 21r-1229/20 din 28 octombrie 2021, s-a admis plângerea reclamantului și s-a dispus încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM a sumei de 300 lei.

Potrivit Rechizitoriului pe cauza penală nr. 2016978113, Țurcanu Vladimir, a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) CP. Astfel, lui Țurcanu Vladimir i se incrimina că el a îndeplinit necorespunzător obligațiile de serviciu ca rezultat a unei atitudini neglijente față de ele ceea ce a dus la continuarea activității infracționale din partea B.C. „Moldindconbank” S.A.

În perioada 2017 - 2023, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani a examinat cauza penală, în care reclamantul avea statut de inculpat.

La data de 4 ianuarie 2023, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani a emis Sentința nr. 1-1275/2017, prin care reclamantul a fost achitat.

Potrivit Sentinței de achitare, „în rezultatul examinării minuțioase și nemijlocite a probelor care stau la baza învinuirii aduse inculpaților Emma Tabîrță, Grate Ruslan, Dohotaru Matei și Țurcanu Vladimir, se concluzionează că acestea nu indică asupra prezenței faptei infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal, raportate la acțiunile propriu-zise ale inculpaților. (...) Deci, în cele din urmă, instanța constată că probele prezentate de către acuzatorul de stat, permit să conchidă că acțiunile lui Emma Tabîrță, Grate Ruslan, Dohotaru Matei și Țurcanu Vladimir nu constituie o faptă infracțională, inclusiv cea prevăzută de art. 329 alin. (1) din Codul penal, deoarece nu a fost demonstrat neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de

serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele și că aceasta a cauzat daune intereselor publice”.

La data de 20 ianuarie 2023, Sentința de achitare din 4 ianuarie 2023 a devenit definitivă și irevocabilă, prin necontestare din partea PA.

În total au fost 53 de ședințe de judecată cu participarea lui Țurcanu Vladimir și avocatului Cotruță Sergiu.

Reclamantul a fost achitat pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) sau art. 329 alin. (1) al CP.

Sentința de achitare reprezintă hotărârea despre ilegalitatea sau netemeinicia învinuirii înaintate inculpatului, care determină apariția dreptului de reabilitare, pronunțată de prima instanță, prin care cauza penală se soluționează în fond.

OUP și PA, prin acțiunile sale ilegale, au creat situația pentru reclamant de imposibilitate de a se bucura de reușita și succesele sale profesionale - o componentă determinantă în ascensiunea oricărui profesionist.

Reclamantului ilegal i-a fost incriminată comiterea infracțiunii prevăzută la art. 329 alin. (2) lit. b) al CP. Iar, pentru a se ajunge la concluzia de lipsă a elementelor infracțiunii în acțiunile reclamantului, a fost necesară o perioadă de aproape 7 ani, perioadă în care reclamantul a fost în continuă stare alarmantă și de stres. Reclamantul a fost neglijat în mediul său profesional de către colegi și colectivul de muncă, iar în cel public fiind tratat cu dispreț de către societate, dat fiind caracterul infracțiunii de care a fost acuzat că ar fi comis-o și contextul social în care se afla întregul sistem de justiție, precum și în cel privat și familial.

Ascensiunea în carieră și consolidarea onoarei, demnității și reputației profesionale a reclamantului, a cunoscut o evoluție constantă până în anul 2016, această evoluție fiind întreruptă nejustificat, drept consecință a intentării și instrumentării ilegale a dosarului penal în privința sa.

Demnitatea include în sine conștientizarea de către reclamant a valorii sale abstracte și concret-sociale, precum și a valorii grupului profesional-social din care face parte.

Demnitatea reclamantului a fost lezată substanțial prin faptul că a fost înlăturat temporar de la activitatea sa profesională, fapt ce nu i-a permis să-și dezvolte calitățile profesionale.

Lezarea onoarei s-a manifestat și prin faptul că, reclamantul a simțit modificarea opiniei publice în raport cu propria persoană, iar în momentul în care despre o persoană se răspândesc informații false și lezate, aprecierea socială a personalității se schimbă și persoanei i se aduc prejudicii pe nedrept.

Astfel, momentul în care aprecierea socială a reclamantului a fost alterată, este momentul în care PA a inițiat procesul penal în privința sa, prin instrumentarea unui dosar vădit ilegal, în care reclamantul, după aproape 7 ani de examinare, a fost achitat.

Plasarea subiectului activității profesionale în spectrul subiectelor de interes național, cu ulterioara consecință a inițierii acțiunilor de urmărire penală împotriva reclamantului, constituie ingerința esențială asupra onoarei și demnității sale.

Diminuarea reputației are loc atunci când părerea publică față de meritele victimei este considerabil redusă și diminuată, iar în cazul reclamantului, acestea au survenit, pe cale de consecință fiind pusă la serioasă îndoială reputația profesională a reclamantului.

Reclamantul a fost reținut la data de 05 august 2016 și plasat în arest preventiv la data de 09 august 2016, fiind în arest până la data de 29 septembrie 2016, astfel ultimul a lipsit forțat de la locul de muncă 56 de zile din cele 2 luni (61 de zile) consecutive.

Reieșind din certificatul eliberat de către Banca Națională a Moldovei, reiese că salariul de bază lunar (fără adaos și spor) al reclamantului constituie 111 200 lei, din care motiv solicită încasarea sumei de 204 170 lei în calitate de prejudiciul material din motivul suspendării ilegale de la muncă pentru perioada arestului.

În drept acțiunea este întemeiată pe prevederile art. 6 paragraf 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, art. 3 lit. a), c), art. 5, 6 lit. a), art. 7, 11 alin. (1) al Legii nr. 1545/1998, art. 2033-2038 din Codul civil, art. 38, 39 alin. (7)-(9), (14) din Codul de procedură civilă.

Având în vedere circumstanțele de fapt și de drept evidențiate, solicită:

- 1.admiterea integrală a cererii de chemare în judecată;
- 2.încasarea, din contul bugetului de stat, prin intermediul Pârâtului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul Reclamantului Țurcanu Vladimir, a sumei de 204 170 MDL, cu titlu de prejudiciu material, cauzat prin tragerea ilegală la răspundere penală a Reclamantului, soldată cu achitarea ulterioară a Reclamantului pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii;
- 3.încasarea, din contul bugetului de stat, prin intermediul Pârâtului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul Reclamantului Țurcanu Vladimir, a sumei de 1 000 000 MDL, cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin tragerea ilegală la răspundere penală a Reclamantului, soldată cu achitarea ulterioară a Reclamantului pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii;
- 4.încasarea, din contul bugetului de stat, prin intermediul Pârâtului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul Reclamantului Țurcanu Vladimir, a sumei de 30 000 MDL, cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică, suportate pentru examinarea litigiului în instanța de fond.

La data de 12.06.2024, ora 10:26, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cererea de chemare în judecată menționată a fost repartizată în mod automat-aleatoriu spre examinare judecătorelui Vitalie Stratan.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Central - Botanica) din 17 iunie 2024, s-a acceptat spre examinare în procedura contencioasă cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Sergiu Cotruță în interesele lui Țurcanu Vladimir împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Anticorupție cu privire la compensarea prejudiciului material în sumă de 204 170 lei, moral estimat la suma de 1 000 000 lei și încasarea cheltuielilor de

judecată sub formă de cheltuieli de asistență juridică în sumă de 30 000 lei.

Pentru pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare, asigurarea examinării juste și prompte a ei, s-a dispus efectuarea următoarelor acțiuni:

1. Se expediază pârâtului și intervenientului accesoriu copiile acțiunii și înscrisurilor anexate.
2. Se propune pârâtului să prezinte referință cu răspunsul la pretențiile formulate de reclamant și probe aduse împotriva fiecărei revendicări, alte date importante pentru soluționarea cauzei, precum și demersurile acestuia, la Direcția de evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), situată în mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 162, în termen de până la 01.10.2024.
3. Se explică pârâtului că, depunerea referinței este obligatorie, într-un număr egal cu numărul participanților la proces, iar omisiunea de a o prezenta în termenul stabilit, va avea drept consecință examinarea cauzei în baza materialelor anexate la dosar.
4. Se propune reclamantului să se prezinte la data de 08.10.2024 în incinta Judecătoriei Chișinău (sediul Central - Botanica), situată în mun. Chișinău, str. N. Zelinski, 13, bir. 12, pentru a face cunoștință cu eventuală referință.
5. Reclamantul este obligat, în cazul recepționării referinței, să prezinte toate probele suplimentare până la data de 15.10.2024, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), situată în mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 162.
6. Se aduce la cunoștința reclamantului despre obligația prezentării în instanță a originalelor tuturor înscrisurilor pe care își întemeiază pretențiile sau copiile autentificate în modul stabilit de lege.
7. Părților li se propune concilierea până la data de 22.10.2024.
8. Se invită participanții la proces în ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare care va avea loc la data de 22.10.2024, ora 12:00 în incinta Judecătoriei Chișinău (sediul Central - Botanica), situată în mun. Chișinău, str. N. Zelinski, 13, bir. 12.
9. Se comunică reprezentanților părților despre obligativitatea prezenței în ședință cu acte de identitate și împuterniciri perfectate în conformitate cu prevederile art. 75 și 80 din Codul de procedură civilă.
10. Încheierea separat nu se supune căilor de atac, decât odată cu fondul cauzei.

Pe parcurs, în ședința de judecată din data de 22.10.2024, reprezentantul Ministerului Justiției, în persoana lui Daniel Pantea, a depus în adresa instanței de judecată referința la prezenta acțiune, prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

În susținerea referinței s-a menționat că, organul de urmărire penală și procuratură au întreprins acțiunile de urmărire penală

prevăzute de Codul de procedură penală în scopul cercetării sub toate aspectele, multilateral și obiectiv circumstanțele cazului, iar acțiunea nu întrunește condițiile de aplicabilitate a Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 pe motiv că, reclamantul a fost achitat. Totodată, sumele solicitate cu titlu de prejudiciu material, moral și cheltuieli de asistență juridică sunt exagerate și nu au fost probate (f. d. 91-95).

Totodată, în ședința de judecată din data de 22.10.2024, reprezentantul Procuraturii Anticorupție, în persoana lui Vitalie Codreanu, a depus în adresa instanței de judecată referința la prezenta acțiune, prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

În susținerea referinței s-a menționat că, acțiunile întreprinse de organul de urmărire penală și procuratură în cadrul cauzei penale în privința reclamantului au fost legale, iar adoptarea sentinței de achitare nu-i dă dreptul de a solicita repararea prejudiciului material și moral în baza Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 (f. d. 85-90).

Pe parcurs, la data de 15.01.2025, avocatul Sergiu Cotruță a depus în interesele lui Țurcanu Vladimir în adresa instanței de judecată cerere de concretizare a acțiunii, prin care a concretizat solicitarea de reparare a prejudiciului material și a solicitat încasarea, din contul bugetului de stat, prin intermediul Pârâtului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul Reclamantului Țurcanu Vladimir, a sumei de 138 252,40 MDL (compusă din suma de 69 366,42 lei cu titlu de plăți salariale neachitate pentru lunile august și septembrie 2016 și suma de 68 885,98 lei cu titlu de inflație în mărime de 99,31%) cu titlu de prejudiciu material, cauzat prin tragerea ilegală la răspundere penală a Reclamantului, soldată cu achitarea ulterioară a Reclamantului pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii (f. d. 142-146).

Prin încheierea protocolară a instanței de judecată din data de 22.01.2025, cererea de concretizare a acțiunii a fost acceptată spre examinare (f. d. 183-184).

În ședința de judecată, Țurcanu Vladimir nu s-a prezentat, însă în interesele acestuia a pledat avocatul Sergiu Cotruță, care a susținut cererea de chemare în judecată concretizată pe motivele de fapt și de drept invocate și a solicitat admiterea acțiunii în sensul formulat.

În ședința de judecată, reprezentantul Ministerului Justiției, în persoana lui Daniel Pantea, nu a recunoscut acțiunea și a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată concretizate ca fiind neîntemeiată pe motivele de fapt și de drept invocate în referința.

În ședința de judecată, reprezentantul Procuraturii Anticorupție, în persoana lui Vitalie Codreanu, nu a recunoscut acțiunea și a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată concretizate ca fiind neîntemeiată.

Audiind explicațiile participanților la proces prezenți în ședința de judecată, examinând argumentele acțiunii în contradictoriu cu poziția pârâtului și intervenientului accesoriu, studiind probele administrate cu raportarea lor per ansamblu prevederilor legale

pertinente, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite parțial acțiunea, din următoarele motive.

În ședința de judecată s-a constatat și din actele cauzei rezultă următoarele circumstanțe.

Instanța a constatat că, Țurcanu Vladimir a fost reținut la data de 05 august 2016, ora 09:05, fapt confirmat prin ordonanța organului de urmărire penală din 05.08.2016 (f. d. 147-148) și încheierea Judecătoriei Buiucani din 06.08.2016 (f. d. 149-152).

Totodată, potrivit încheierii Judecătoriei Buiucani din 06.08.2016, în privința lui Țurcanu Vladimir s-a aplicat măsura preventivă sub formă de arest pe un termen de 25 zile (f. d. 149-153).

Potrivit încheierii Judecătoriei Buiucani din 26.08.2016, s-a înlocuit măsura preventivă sub formă de arestarea preventivă aplicată în privința lui Țurcanu Vladimir cu măsura preventivă arestarea la domiciliu, pe un termen de 30 de zile (f. d. 154-163).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 01.08.2020, a fost admisă parțial plângerea depusă în interesul lui Vladimir Țurcanu împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. S-a constatat faptul că Vladimir Țurcanu a fost deținut în perioada cuprinsă între 09 august 2016 - 11 august 2016 în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. S-a respins plângerea lui Vladimir Țurcanu în latura încasării despăgubirii bănești ca nefondată (f. d. 30-35).

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2021, s-a admis recursul avocatului în numele lui Țurcanu Vladimir, s-a casat parțial încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 01.08.2020 privindu-l pe Țurcanu Vladimir, doar în partea încasării despăgubirii, s-a rejudecat cauza și pronunțat o nouă hotărâre. Admite plângerea lui Țurcanu Vladimir și pentru perioada 09.08.2016 - 11.08.2016 (3 zile) cât s-a aflat în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM suma de 300 (trei sute) lei (două unități convenționale pentru fiecare zi). S-au menținut celelalte dispoziții ale încheierii. Decizia este irevocabilă (f. d. 170-176).

Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 ianuarie 2023, Țurcanu Vladimir, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) din Codul penal, a fost achitat, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) sau art. 329 alin. (1) din Codul penal (f. d. 54-79).

Sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 ianuarie 2023, a devenit definitivă la data de 19.01.2023 (f. d. 54-79).

Conform art. 53 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile

cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Astfel, în spiritul normei constituționale citate, la data de 25 februarie 1998, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 1545-XIII privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Conform art. 1 din Legea nr. 1545 din 25.02.1998, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.

Conform prevederilor relevante speței din art. 2 alin. (1) al Legii nr. 1545 din 25.02.1998, *acțiuni ilicite* reprezintă acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infracțiuni).

Instanța denotă și faptul că, articolul 6 par. 2 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale consfințește că, orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită, circumstanțe care se desprind expres și din prevederile art. 21 din Constituție, care proclamă cu titlu de principiu că, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Conform art. 3 alin. (1) lit. a) și c) din Legea nr. 1545 din 25.02.1998, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală;

c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice.

Instanța reiterează că, după cum s-a constatat *supra*, Țurcanu Vladimir a fost reținut ilegal, în privința acestuia a fost aplicată ilegal măsura preventivă sub formă de arest (arest preventiv și arest la domiciliu), iar ulterior acesta a fost judecat de Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) în perioada 04.07.2017 - 04.01.2023.

Subsecvent, Țurcanu Vladimir este persoana care, în temeiul art. 3 alin. (1) lit. a) și c) din Legea nr. 1545 din 25.02.1998, are dreptul de a solicita repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, tragerii ilegale la răspundere penală, precum și în urma altor acțiuni de procedură care îi limitează drepturile.

Conform art. 6 lit. a) din Legea nr. 1545 din 25.02.1998, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare.

Instanța de judecată menționează raționamentul aplicării în circumstanțele speței a prevederilor Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 în raport cu prevederile Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, celor Constituționale citate *supra* și întrunirii de către Țurcanu Vladimir a cerințelor instituite de Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 în vederea constatării caracterului ilicit al acțiunilor organului de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești, în procesul penal intentat în privința reclamantului, prin aceea că, prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 ianuarie 2023, care a devenit definitivă la data de 19.01.2023, Țurcanu Vladimir, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) din Codul penal, a fost achitat, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) sau art. 329 alin. (1) din Codul penal (f. d. 54-79).

Instanța de judecată menționează că, în speța dedusă judecății caracterul ilicit al acțiunilor organului de urmărire penală, al procuraturii și a instanțelor de judecată, s-a constatat cu certitudine și se rezumă la reținerea ilegală a lui Țurcanu Vladimir, aplicarea ilegală în privința acestuia a măsurii preventive sub formă de arest (arest preventiv și arest la domiciliu), precum și judecarea lui Țurcanu Vladimir de Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) în perioada 04.07.2017 - 04.01.2023.

Conform art. 3 alin. (2) din Legea nr. 1545 din 25.02.1998, prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești.

Respectiv, acțiunea formulată de Țurcanu Vladimir se încadrează în condițiile articolului 3 alin. (1) lit. a) și c) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998.

În contextul descris instanța de judecată evidențiază că, drept consecință a reținerii ilegale a lui Țurcanu Vladimir, aplicării ilegale în privința acestuia a măsurii preventive sub formă de arest (arest preventiv și arest la domiciliu), precum și judecarea lui Țurcanu Vladimir de Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) în perioada 04.07.2017 - 04.01.2023, determină atribuirea calității caracterului reparabil al prejudiciului material și moral cauzat, or prin prisma prevederilor legale citate s-a constatat legătura cauzală între argumentele menționate.

Conform art. 5 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, cauzele cu privire la repararea prejudiciului material și moral se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în

vigoare. Organul care reprezintă statul în instanța de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției.

Conform art. 7 lit. a) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, în cazurile menționate la art.3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie:

a) salariul și alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa ei principală de existență, de care a fost privată în urma acțiunilor ilicite.

Conform art. 8 alin. (1) și (3) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, cuantumul sumelor de compensare a prejudiciului, prevăzute la art.7 lit. a), se calculează pornindu-se de la câștigul mediu lunar al persoanei fizice la momentul cauzării prejudiciului, cu aplicarea coeficientului de inflație.

(3) Pentru cuantificarea prejudiciului reparabil, câștigul mediu lunar se calculează după cum urmează:

a) persoanelor angajate prin contract de muncă - prin aplicarea modului de calculare a salariului mediu în conformitate cu legislația;

b) persoanelor neangajate prin contract de muncă - prin împărțirea la 12 a sumei venitului total pentru anul precedent;

c) persoanelor care nu au lucrat din motive întemeiate - pornindu-se de la salariul mediu pe țară în anul respectiv.

Instanța de judecată menționează că, potrivit certificatului nr. 1101322/4 din 20.12.20024 eliberat de către Banca Națională a Moldovei, suma salariului și a altor plăți pentru perioada anului 2016 constituie 523 221,15 (f. d. 177).

Respectiv, suma de 523 221,15 lei împărțind la 12 (luni ale anului), rezultă un venit mediu lunar în mărime de 43 601,76 lei. Suma de 43 601,76 lei lunar este calculată la media de 10 din cele 12 luni ale anului, din motiv că pentru 2 luni (august și septembrie) reclamantul nu a primit salariul deoarece era în imposibilitate de a se prezenta la serviciu, fiind reținut, iar ulterior în stare de arest (arest preventiv și arest la domiciliu).

Instanța reține că, pentru luna august 2016 se solicită doar suma de 33 692,26 lei din suma de 43 601,76 lei (43 601,76 lei / 22 zile lucrătoare * 17 zile lucrătoare absentate forțat) din motiv că reclamantul a absentat forțat de la serviciu 17 din cele 22 de zile lucrătoare. Iar, pentru luna septembrie 2016, se solicită doar suma de 35 674,16 lei din suma de 43 601,76 lei (43 601,76 lei / 22 zile lucrătoare * 18 zile lucrătoare absentate forțat) din motiv că reclamantul a absentat forțat de la serviciu 17 din cele 22 de zile lucrătoare. În total, pentru luna august și septembrie 2016, reclamantul până în prezent nu a primit salariul care urma să-l primească încă în anul 2016 în mărime de 69 366,42 lei.

Instanța de judecată constată legătura cauzală între acțiunile ilicite nominalizate și cauzarea prejudiciului material lui Țurcanu Vladimir în sumă de 69 366,42 lei, care constituie salariul și alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa principală de existență, de care reclamantul a fost privat în urma acțiunilor ilicite.

Respectiv, instanța apreciază ca fiind întemeiată pretenția respectivă, motiv pentru care va încasa de la bugetul de Stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în

beneficiul lui Țurcanu Vladimir, suma de 69 366,42 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești, în procesul penal intentat în privința reclamantului.

Într-o altă ordine de idei instanța menționează că, Țurcanu Vladimir a solicitat încasarea sumei de 68 885,98 lei, ce reprezintă inflație, cu titlu de prejudiciu material.

Instanța de judecată observă că, suma inflației a fost calculată pentru perioada octombrie 2016 - decembrie 2024, fapt ce expres rezultă din calculul înserat în cerere de concretizare a acțiunii.

Instanța reiterează că, sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 ianuarie 2023, a devenit definitivă la data de 19.01.2023.

În această ordine de idei instanța menționează că, reclamantul a calculat suma inflației la o perioadă inclusiv după devenirea definitivă a sentinței de achitare, care este una exagerată și nu poate fi imputată Statului.

Totodată, reieșind din calculul invocat, instanța este în imposibilitate de a calcula suma inflației pentru perioada corespunzătoare și a admite, eventual, solicitarea respectivă în parte.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Respectiv, în limita probatoriului administrat instanța apreciază că, solicitarea din acțiune cu privire la încasarea sumei de 68 885,98 lei, ce reprezintă inflație, cu titlu de prejudiciu material, nu a fost probată în mod convingător, fiind dezbătută de către părât.

Conform art. 10 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea și în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art. 6.

Conform art. 11 alin. (1), (2) și (3) din Legea menționată, mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensației se determină luându-se în considerare:

a) gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă;

b) caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată;

c) rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei;

d) durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată;

e) natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei;

f) suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice;

g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate;

h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

(2) Instanța de judecată va determina mărimea compensației și în baza criteriilor specificate la art. 219 alin. (4) din Codul de procedură penală.

(3) În toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.

Astfel, luând în considerare suferințele lui Țurcanu Vladimir în raport cu prevederile pertinente ale art. 219 alin. (4) din Codul de procedură penală, instanța de judecată statuând în echitate, printr-o apreciere complexă a materialului probator și evaluare adecvată a daunelor morale compensatoare, având în vedere, în principal, criteriile referitoare la consecințele suferite pe plan psihic, gravitatea și caracterul acestora, sentimentul de afectare a personalității morale și altele, constată cu certitudine că, lui Țurcanu Vladimir i-au fost cauzate suferințe psihice prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești, în procesul penal intentat în privința reclamantului, precum și statutul social al lui Țurcanu Vladimir, conchide că, în cazul de față, suma de 300 000 lei poate fi considerată drept o compensație echitabilă și suficientă pentru sentimentele de frustrare suferite de către Țurcanu Vladimir în circumstanțele descrise mai sus, care cu certitudine corespund, în aprecierea instanței, caracterului și gravității suferințelor psihice suportate de către Țurcanu Vladimir.

În ordinea de idei descrisă este cert faptul că, suma de 1 000 000 lei solicitată de Țurcanu Vladimir cu titlu de prejudiciu moral, este exagerată.

Într-o altă ordine de idei instanța menționează că, prin cererea de chemare în judecată s-a solicitat compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 30000 lei.

În conformitate cu art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru și cheltuielile de judecare a cauzei.

Totodată, în accepțiunea art. 90 lit. i) din Codul de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Instanța de judecată menționează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în practica sa constantă a statuat că, partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil (a se vedea cauza Costin versus România, hotărârea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții versus România, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza Petre versus România, hotărârea din 27 iulie 2006, etc.).

Cele descrise se desprind și din prevederile legale interne statuate la art. 96 alin. (1) și alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, în conformitate cu care instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

(1¹) Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

La caz, s-a solicitat încasarea sumei de 30 000 lei pentru asistența juridică prestată de avocatul Sergiu Cotruță, fapt confirmat prin factura fiscală din 07.02.2024, anexată la actele dosarului (f. d. 29).

Așadar, analizând aportul avocatului la soluționarea speței, timpul și munca depusă de către acesta, rezultatul obținut, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză și complexitatea cauzei civile, *precum și soluția de admitere parțială a acțiunii*, instanța de judecată consideră legal și întemeiat de a admite parțial solicitarea cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, urmând a se încasa de la bugetul de Stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Țurcanu Vladimir, suma de 25 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică, această sumă fiind apreciată de către instanță în raport cu criteriile „real, necesar și rezonabil”.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu prevederile art. 130 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

(2) Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Intima convingere a instanței în aprecierea temeiniciei prezentei acțiuni pe lângă aprecierea multiaspectuală a probelor administrate și normelor de drept pertinente au determinat adoptarea soluției de admitere parțială a acțiunii, în sensul descris în prezenta hotărâre.

În conformitate cu art. 94, 96, 236 și art. 238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată, -

h o t ă r ă ș t e :

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Sergiu Cotruță în interesele lui Țurcanu Vladimir împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Anticorupție cu privire la compensarea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la bugetul de Stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Țurcanu Vladimir,

IDNP *****, născut la data de *****, domiciliat în *****, suma de 69 366,42 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 300 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, ambele cauzate prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești, în procesul penal intentat în privința reclamantului, precum și suma de 25 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în prezenta cauză civilă, iar în total suma de 394 366,42 lei (trei sute nouăzeci și patru mii trei sute șaizeci și șase lei, 42 bani).

În rest, pretențiile din acțiune se resping ca fiind neîntemeiate.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

**Președintele ședinței,
Judecător
Stratan**

Vitalie